

SÜMEGE ÉS VIDÉKE

Megjelenik minden vasárnap.

<p>Szerkesztőség és kiadóhivatal: Sümege, Horvát Gábor könyvkereskedésében.</p>	<p>Előfizetési árak: Egész évre 8 K, félévre 4 K, negyedévre 2 K. — Egyes szám ára 20 fillér.</p>	<p>Hirdetések egyesség szerint. A nyílt tér sora 1 korona.</p>
---	--	---

Karácsony ünnepén.

Irla: **Barabás Béla** dr. orsz. képviselő.

A béke és szeretet ünnepe köszöntött be hajlékunkba.

Letesszük egy-két napra a munka köntösét, elvonulunk a mindennapi zajos küzdelem teréről, ünnepi ruhát öltünk fel, megtisztulva érezzük szívünket a reális törekvésektől, átadjuk magunkat az édes otthonnak, a családnak.

A legszentebb gondolat, a legnemesebb érzelem forrása ott van a küszöbön belül, ott a család szentélyében, ahol legnagyobb az öröm, mikor az élet kezdődik s legmélyebb a fájdalom, midőn az élet befejeződik.

Kezdet és vég között oh mily változatos az ember élete! Mennyi öröm, mennyi aggodalom és keserűség!

És ha örömünk van, ha a végzet mosolygó arca reánk derül, akkor a család az, mely velünk együtt érez, együtt örül.

Ha pedig a sors csapása jutott osztályrészül, ha a sívár lét telve van csalatkozásokkal, megtört reménnyel, fájdalommal: akkor lelkünk szomorú tárházát ismét a családi kör szentélyébe visszük be, ott talál az legbensőbb részvétre, ott van az enyhítő vigasz, ott van a szeretet, mely ébren virraszt felettünk.

Az a kedves családi kör, az az édes otthon, ahol megkezdjük az életet, ahol

eljárjuk a gyermekevek gondtalan napjait — örökre ott él lelkünkben a meglett korban is és akkor is, midőn már az örök természet közelebb-közelebb vit a véghez, az enyészethez.

Miért oly fájdalmas, midőn akár kötelesség, akár hivatás kiszakaszt a családi körből, elvisz az édes otthonról messze, messze; — és miért oly édes az öröm, midőn újra eljő a nap, hogy ismét visszatérhetünk az édes otthonba, újra láthatjuk az édes apát, a drága jó anyát, a kedves gyermekeket?

Nézzetek egymás lelkébe, egymás szemébe, ott van a tükre e fájdalomnak, ez örömmek, — ott ragyog reátok a szeretet! — az a szeretet, melyet az istenség varázsa és teremtő ereje kitörölhetetlenül alkotott szívetekbe.

A karácsony szent estéje az egyedüli, midőn összeül a család aprajánagyja, midőn a kicsinyek kipirosult arcáról, égő szeméről az öröm boldogsága ragyog le; midőn a nagyok tekintete komolyság helyett a szeretet melegségétől sugárzik, midőn örülünk egymás örömeinek.

És aki messze van ez este, aki nem vehet részt az édes otthonnak, a családnak örömeiben, boldogságában, — az gondolatában, lelkében van itt köztünk, — a szeretet varázsa, ez isteni kötelék, a család szentélyében legalább gondolatunkat, imádságunkat köti egybe.

Nem lehet boldogtalan az az ember, kinek szívét a családi körnek, az édes otthonnak szeretete melegíti. Ez a szeretet az élet talizmánja, ez a szeretet védőangyalunk.

Ismét itt van karácsony, ismét megértük a szeretet ünnepét, ismét eldobtuk magunktól az emberi gyarlóságok oly sok hibáját, hogy megtisztult szívvel ünnepeljünk s felemelt lélekkel adjunk hálát az egek Urának. A hit fénylő világa támad fel szívünkben, eszünkbe jut, hogy emberek vagyunk, eszünkbe jut, hogy Isten van.

Mily másként fordulna az emberiség sorsa, ha a szent karácsony ünnepén a család kedves körében megtisztult lelkünket, érzelmünket kivinnénk a társadalomba is, az emberek közé. Az egyetértésnek, a testvériségnek meleg érzete embertársunkban nem az ellenérdek harcosát látná, hanem a közös cél elősegítőjét üdvözlőné.

Gondolkozzunk: — nem olyan-e az emberiség, mint kicsinyben a család? Nem sokkal feljebb emel-e bennünket, nem inkább nemesít-e a szeretet?

A szeretet kiegyenlíti az ellenérdeket, összefűzi az embereket, — boldoggá, nyugodttá teszi az életet.

Ez a szeretet éljen szívünkben, ezt vigyük a család szentélyéből ki az életbe s ekkor dicsőség lesz égben az Istennek, földön pedig a jóakaró embereknek!

Az apja lánya.

I.

Különös gazdálkodás folyt a fiatal Gáth birtokán. Gáth György az alsó Tiszavidék leggazdagabb földesura volt, aki apja után husz éves fejjel került az óriási birtokba s az ifjú fej nem bírta meg a nagy gazdaság gondját. De a véletlen szerencse — Gáth szerencsének hitte ezt — úgy hozta magával, hogy Sárosból akkor kerekedett útra Liponovszky János. Ez a Liponovszky tönkrejutott sárosi nemes volt, aki odahaza, a bocskorosok közt röstelt munkának állani, hát elment az ország másik végébe, a görbe országból a síkegyenes országba. Itt épen akkor szakadt az ifjú Gáth nyakába az óriási birtok, Liponovszky ajánlkozott tisztartónak. Így történt aztán, hogy a tiszavidéki ifjú birtokos és a sárosi nemes összekerültek.

Liponovszky János akkor már nagyon elkeseredett ember volt. Miután őt magát a hitelezői kiforgatták vagyonából, adáz gyűlölet fogta el a más vagyona iránt. Mikor tisztartóként beleült az ifjú Gáth birtokába, sőtél elhatározás érlelődött meg benne. Alólais apránként húzták ki a földet, megtanulta hát saját kárán a kiszipolyozás módját. Most visszazedi a jussát mástól, attól a léhá,

könnymű gavallértól, aki nem is érdemel mást.

Liponovszky ügyesen intézte dolgait. Anyyira megnyerte Gáth bizalmát, hogy az teljesen rábízta gazdaságát. Egyébként is a legszívesebb viszonyban voltak. Hiszen Liponovszky is nemes ember volt, pláne a sárosiak közül való. — tegeződtek. Az üzleti dolgait is úri emberek módjára intézték el.

Gáth állandóan Pesten időzött. Élte világát. Liponovszky néha fölment hozzá a Pannóniába, ilyenkor bucsuzásnál Gáth mindig a kezébe nyomta a tisztartójának egy virágbokrétát:

— Vidd el ezt a bokrétát a lányodnak! De oda add ám! Nem olyan szép ugyan, mint a minőt ő szokott odahaza a mezőn gyűjteni, de itt viszont magam szedtem össze a virágos boltokban. Csókolom a kezét! Néha megesett, hogy becsületből Gáth utazott le a tisztartójához számadásra. Ilyenkor — az rendszerint gabonahordás idején volt — Liponovszky eléje terjesztette a számadásokat:

— Kérlek, György, az idei veszteségünk huszezer pengő forint. Az új vetőgépek nem váltak be. Aztán a százaság...

— Jó, jó! — vágott közbe ilyenkor szinte röstelkedve Gáth, — ne véd magad János. Hiszen te nem tehetsz róla.

És sietve hagyta ott a tisztartóját, hogy kin: valahol a kertben, vagy az udvaron megkeresse a leányát. És ha megtalálta, elmondta előtte mindazokat a virágos szavakat, amelyek az ilyen kicsiszolódott gavalléroknál mindig készenlétben vannak és nagyon megharagudott, amikor megtudta, hogy Liponovszky már megint nem adta oda a lányának a Budapestről küldött virágbokrétát.

— De hát mért tetted ezt, János? fakadt ki bosszúsán a tisztartója előtt.

— Nagyon elhervadtak az úton! — felelte Liponovszky közömbösen.

II.

Liponovszky János nem egyedül dolgozott az ifjú Gáth megrontásán. Nem is tehetett volna, mert hiszen az ilyenhez szükség van külső emberre, maga mellé vette hát társnak a zsigárdi örményt. Az örmény volt az alsó Tiszavidék uzsorása.

A tisztartó-ház belső szobájában mélyéges számadásba merültek Liponovszky János és a zsigárdi örmény. E tanácskozás két óra hosszat tartott s a végén e szavakkal bucsuzott Liponovszky a vendégétől:

— Tehát eljutottunk az utolsó stációhoz. A hitelt meg kell vonni az egész vonalon. Egyszerre, váratlanul jöjjön minden. Nekem majd gondom lesz rá, hogy semmi okos

Sümege a lakásbérosztályban.

A december 22-iki hivatalos lap meg hozta az állami és a vármegyei tisztviselők a várva-várt karácsonyi ajándékát: az új lakáspénzt. Sümege erre az ajándékra elmondhatja:

Adtál, Uram, esőt, nincs köszönet benne.

Sümege, az utolsó, a VII-ik lakásosztályba került, tehát egyenlő rangban van Kutyabagóssal, Piripócsával, Szelesbalhással. Sokkal jelentéktelenebb községek, mint pl. Zalában Letenye és Pacsa Sümege elé a VI-ik osztályba kerültek.

Pisztviselőink elkeseredetten fogadtak ezt a karácsonyi ajándékot. Mert nem egy van közülök, aki lakáspénzére kisebb-nagyobb összeget ráfizet. Már pedig ha az a fizetés magára az életre is alig vagy éppen elég, nem kívánhatja az állam, hogy az illetők szájuktól vonják el a falatot és ebből pótolják lakáspénzüket.

Lapunk már régen mozgalmat indított arra, hogy Sümege érdekében az illetők lépéseket tegyenek. A mozgalomnak itthon volt is eredménye: kérvényeztek a kormánynál a magasabb lakáspénz érdekében. Főnt azonban, sajnos, eredménye nem lett semmi. Sőt rang dolgában rosszabb a helyzet. Eddig Sümege a IV-ik osztályban volt, utána voltak a be nem sorozott községek, most az utolsó rangba került, évi 20 korona lakáspénz emeléssel.

Lehetetlen, hogy ebbe az érdekelt tisztviselők belenyugodjanak. Mozgólódnok kell, még pedig mentül hamarabb, hogy legalább a VI. osztályba,

Letenyével, Pacsával egyenlő sorba jussanak.

De lépést kell tennie magának a városnak is, mert nem csupán az illető tisztviselőknek, hanem magának a városnak is érdeke Nagy, fontos érdeke. Most úgy vagyunk, hogy a tisztviselők megfelelő lakást nem is kapnak, kénytelenek kicsiny és szűk lakásokban meghúzódnai maguk és családjuk kényelmének és egészségének veszedelmére. Mert ugyan melyik házi gazdának jut eszébe, hogy bérletes lakást építtessen, mikor befektetett tőkéje még a takarékpénztári kamatot sem kapja meg.

A képviselőtestület egy ízben, kellő időben elhatározta, hogy Sümege nek magasabb osztályba való sorozásáért folyomodik. Nem tudjuk, elment-e ez a kérvény. De ha elment, ha nem: kérnie kell ismét a városnak is.

A szegény tanítók pedig, akik a javadalmazás utolsó létrafokán vannak amúgyis, azok nyugodjanak bele a sorsukba. Rájuk az új intézkedés nem vonatkozik.

Ők megmaradnak továbbra is az 1907 XXVI. t.c. rendelkezése alatt, a régi módj szerint.

Azt hisszük, bele is nyugsznak. Rég meg is szokhattak, hogy ők a tisztviselő osztály párái. Igen, hogy a nemzet legfontosabb érdekét, minden nemzeti erőnek legfőbb forrását, a nemzeti életnek fundamentumát: a kultúrát szolgálják. De hát a kultúra is meg nagyon sokáig hamupipőke lesz ennek a nemzetnek.

A gyalogjárók.

Ez is olyan téma, amelyik bizony sokáig kerül le lapunk hasábjairól. Addig nem is

kerül le, ameddig a képviselőtestület erélyes kézzel bele nem nyúl és szigorú szabályrendeletet nem alkot a gyalogjárók dolgában. Mert most úgy van, ahány ház, annyi szokás és annyi gyalogjáró. Mindegyik házigazda a maga kénye-kedve szerint rendezti vagy hagyja rendellenül a háza elejét. Egyik teljesen figyelmen kívül hagyja, a másik tölti, a harmadik szállítja. Ahogy a guszta kívánja. Ezért nem igen van egyenletes gyalogjárók. Egy-egy egyenes és gondozott ház eleje elég, a másik hepe hupás és csak úgy bámészkodnak ki a tyúkszemgyártó kisebb-nagyobb kövek a gyalogjárók bosszúságára.

Hogy azután ilyen enyhe, hóolvadási időben, mint mostanában is volt, milyenek gyalogjáróink, arról jobb nem is beszélni! Mikor leesett a hó, az édes lunyaság nem engedi a havat elhárítani, a legázolt hóréteg azután vastag jégkéreggé taposódik össze, hogy a házak legelőbbje előtt igazi kocsolyapálya képződik. Az embereknek viházza, bajjal kell járniuk, hogy előre-hátra ne bukfecczenek, kezüket, lábukat, nyakukat ne törjék. Mikor végre az enyhe időjárás napokon át fölengesztelte a jégpályát, akkor meg nem egy ház — különösen a kapuk — előtt bokáig érő piszkos sárban kell gázolni a járó-kelő embereknek.

De vannak rendes házigazdák is, akik házuk elejére kényesek. Jók ezek példaképnek is, az ellentét kiintetésének is. Ezek házatája előtt nincs hóréteg, vastag jégkéreg-lócsoposos sár, hanem van tiszta, kemény rendes gyalogjáró, mintha csak cementből vagy aszfaltból volna.

Cement és aszfalt! Álljunk meg itt is! Idő és alkalomszerű, lögy evvel a dologgal is foglalkozunk, mikor a múlt héten az állami elemi iskola épülete, most meg a Darnay mézauum előtt készült el az aszfalt.

Ebben a dologban már azután határozottan és erélyesen követeljük, hogy a város rendet teremtsen. Mert most hogy vagyunk? Úgy, hogy mindenki saját kénye-kedve szerint csináltatja a gyalogjárót háza előtt.

A első volt Márkus Ignácé. Ez szürke cement. Azután következett Korein Samué: ez már vörös cement. Erre rádaplázott az aszfalt a maga fekete színével.

Micsoda farka barka, fura képe lesz így Sümege nek, evvel a sokféle színű gyalogjáró-

dolog ne jusson az eszembe. S félév múlva kezünkben lesz a Gáth hírtok.

— A kezünkben lesz . . . ismételte az örmény kajánul.

— De aztán el ne feledkezzék egyikünk sem a titkos szerződésünkről!

— Oh, oh, kérem szépen, — hunyorgatta apró, zöldes fényű szemeit az örmény. — két ilyen úri ember, mint mi, nem csapja be egymást . . .

III.

A tisztartó házból lélek szakadva futott valaki a kastély felé. A tisztartó-kisasszony volt. Nagyon sietős lehetett a dolga, mert észre sem vette, hogy hátul két fonatban leomló haja kibomlott s a kis, himzett fehér köténye valahol elmaradozott.

Mikor a kastély-udvarra ért, akkor ijedt meg attól, amit tenni akart.

Gáth György, aki véletlenül becsületből smét a birtokán időzött, éppen az agarat domitotta az udvaron, amikor megpillantotta a befelé futó tisztartó lányt. Udvariasan sietett eléje és némi izgalommal kérdezte meg:

— Velem óhajt beszélni, kisasszony?

— Igen, igen. — mondta a lány elfulló lélegzettel és félénken, aggódva nézett körül az udvaron.

Gáth fölfogta e pillantás jelentését.

— Talán tanuktól tart? Menjünk fel a kastélyba.

— Nem, nem! riadt fel a lány. — Elmondom itt. De . . .

— Ekkor ismét elakadt a hangja és kérőleg nézett Gáthra.

Gáth zavarban volt. Lassu, bizonytalan hangon mondta:

— Úgy érzem, valamit kérni akar. Igérem, ha csak módomban lesz, teljesítem.

— Óh, igen, igen — kapott mohó örömmel az utóbbi kijelentésen a lány — én csakugyan kérni akarok. Amit kérni fogok, az majd különösnek tetszik ön előtt. Igérje meg, hogy nem fog kutatni kérésem ekai iránt.

— Igérem.

— Köszönöm. Most pedig hallgasssa meg kérésemet. Ma, még ebben az órában küldje el szolgálatából az apámat. Azonnal!

Heves, görcsös zokogásba fultak utolsó szavai. Gáth meglepődve nézett rá. Mindent várt, csak erre a különös eshetőségre nem számított. Szinte önkénytelenül felelte:

— Ez lehetetlen . . . Nem értem a dolgot . . . Ezt nem tehetem . . .

A lány kétségbeesetten vetette rá a tekintetét:

— Tegye meg, tegye meg! . . .

— De ilyet? Igazán különös . . . mormolta Gáth zavartan. Soha, soha.

A lány még egy utolsó, kétségbeesett erőfeszítést tett.

— Nem teszi meg?

— Nem! Nem tehetem. Nincs okom rá!

— De van! — csattant fel ekkor elszántsán, szinte ridegen a lány hangja.

— Hogyan? Nem értem.

— Hallgasson ide! Az előbb azt kívántam, hogy ne kérdezősködjék különös kérdéseim okai iránt. Most magam állok elő velük. Hát nem lesz egy talpalatnyi földje sem nagy birtokából. Hiszen háromnegyed része már úgy sem az öné. Ezt ön is tudja. Elvitte a szárazság, a rossz vetőmag a zsigárdi örmény, akinek lábán kellett eladni a

termést, sőt egy-két hold is utána úszott, csakhogy ön hamar kapjon pénzt pesti mulatozásaira. Igaz ez? Hát látja, fél év van kiszabva még önmek s azontúl ez a föld nem az öné, hanem a zsigárdi örményé és az én — apámé! Érti? Önt önmekre akarják tenni és önmekre is fogják tenni. Miért? Nem tudom. De titkos szerződésük van, hogy azután megfelelnek egymás közt a birtokot. Ma hallgattam ki őket. Hát értsen belőle és mentse meg magát. Kergesse el az apámat . . .

Mint egy szárnyaló galamb, úgy vergődött az utolsó szavaknál a lány. Gáth csak értelmetlenül, bambán bámult rá. Nem értette egészen a dolgot, de egyszerre csak mintha világosság gyúlt volna fel a fejében.

Egyszeribe tisztán látta a komplotot, amellyel szőtt két pénzéhes ember. Egy kiss megborzadt tőlük, a lelkük csúnyaságától és a retentő végtől, amelyet számára terveztek. Vad harag fogta el. De ekkor tekintete a szepegő, vergődő, halovány lányra esett. Valami meleg, nagy gondolat fogta el, valami lázba ejtő, gyors és diadalmos elhatározás és fölgyűlt tekintettel mondta:

— No várj csak Liponovszky János! Mégis csak én főzlek le téged. Nálam marad a vagyom és én rabolom el a te kincsedet!

Ezzel megfogta a leány kezét és szerelmes gyöngédséggel mondta neki:

— Gyerünk az apjához, megkérem tőle a leánya kezét . . . Az ördögtől az angyalt . . .

Pakots József.

val. Olyanok lesznek uccáink, mint val mi tetovirozott amerikai indián vagy legalább is mint valamelyik tarka svájci tehén teste. Ilyen módon azután ritkítja párját széles e hazában.

Hát a gyalogjárók lejtőmérése? Most egyik, most a másik gazda csinálja meg a gyalogjárót, hol itt, hol ott. Egyik mélyebben a másik magasabban. Ez sincs rendjén. A gyalogjáróknak egy-egy ucca vonalban egyenes sikkban kell húzódnia, de ezzel a rendszertelenséggel ezt megvalósítani lehetetlen.

Ennek a rendszertelen állapotunk egyedüli orvossága az, hogy teremtsenek bizonyosan módszert a gyalogjárók készítésében. E célból a képviselőtestület alkosson szabályrendeletet, ebben jelölje ki azokat a fő uccákat amelyekben a gyalogjáró mielőbb való megalkotását Sümeg városias jellege megköveteli s állapítsa a burkoló anyagot is. És ha valaki gyalogjárót akar tatarozni vagy készíteni, addig ne foghasson hozzá, míg a város elüljáróságának be nem jelenti s a szépitő bizottság engedelmét el nem nyeri.

Igy vethethetjük annak meg alapját, hogy rendszeres gyalogjáróink készüljenek már most is, míg majd eljő az az idő, hogy a város erejével és támogatásával egyszerre és egységesen alkossák meg a gyalogjárókat. Igaz ez a jövő képe, de ennek a jövőnek alapját már most meg kell vetnünk.

A gyalogjárók kapcsán rá kell térnünk az országúton való átjárókra is. Az uccák kereszteződésénél szokott a legnagyobb sár lenni, ahol a sűrű járás-kelés gyorsan elmalasztja az út kövezetét. Ezeket az átjárókat is, különösen a Szakmáry-ház, a város háza, a Kisfaludy-szálló és Fischer Ignác dr. háza előtt végre meg kellene csinálni. Főútszékek be nagy kockakövekkel vagy más a kalmás fedőlapokkal az uccaszélességében s egyszerre eltűnik a nagy sár s a vele járó kellemetlenségek. Más városokban már megtették ezt, miért nem lehetne megcsinálni Sümegen is?

Míg a cikkünkben javasolt reformok megvalósulnak, addig is az elüljáróknak, a szépitő-bizottságnak és minden egyes házigazdának figyelmébe ajánljuk a gyalogjárók gondozását főként most, télvíz idején. Ezt már városunk jó híre-neve is megköveteli.

Forgács.

Évről-évre ott vagyok a kisdedek karácsonfa-ünnepén. Oda vonz az újságírás kötelessége és a kisdedek szeretete. Mikor aztán a kisdedek és a szülők szemében ott lobog az édes, a meleg láng, amelyet az ember-szeretet meg az aldott Jézus szeretete fakaszt, akkor az én lelkembe keserűség is lopózik: nem lehet zavartalan örömem. A keserűséget az a helyiség okozta, amely nem sokkal áll előbbre a betlehemi szegény istállónál.

Az idén azonban lelkem előtt szép, tágos, világos, tiszta ház képe rajzolódott le: az építendő állami kisdedovő. És lerajzolódott előttem a sokkal szebb, a sokkal bensőségesebb és népesebb ünnep ott a kisdedek új-templomában, benne a tagyogó karácsonytűvel, kisdedek szíveivel, közönség sokaságával.

Most, a kisdedek e fényes ünnepén arra kérjük az arra hivatott embereket: ne nes buzgalommal dolgozzanak azon, hogy a jövő karácsonykor már meglegyen az új templom, hogy ott fogadhassák a kis Jézus látogatását.

Apponyi Albert gróf, a vallás- és közoktatás ügyeinek minisztere rendeletet adott ki a magyar nyelv tanítására. Üdvös, okos rendelet. Szigorú is, amely nem csupán a mulasztó tanítókat, hanem a felügyelettel megbízottakat is fegyelmi vizsgálattal fenyegeti.

Azonban ennél a rendeletnél százszor eredményesebb volna, ha minden idegen ajkú iskola elé magyar kisdedovót állítana

az állam. Csakhogy, fájdalom, hol erre a pénz?

A közművelődési egyesületekre vár az a feladat, hogy ebben a munkában erélyesen támogassák az államot, viszont a társadalom részesítse hathatós pártfogásban ezeket az egyesületeket.

Mert ez a nemzeti élet alapja.

Bárd.

— **Előfizetési felhívás.** Az ó- és újév határán bizalommal fordulunk lapunk tisztelt olvasóihoz, hogy azt az anyagi és erkölcsi támogatást, amellyel hosszú 16 éven át mellénk állottak, ne vonják meg, sőt fokozzák az új esztendőben. Erre a bizalomra jogosít az az eredményekben sikeres mult, amely mögöttünk van, amelyre fölemelt fővel hivatkozhatunk.

Ez a mult egyszersmind jövőnk programja is. Dolgozunk igaz szeretettel, önzetlenséggel és buzgalommal városunk és vidékünk minden rendű és rangú érdekeiért s ebben azokért az egyetemes nemzeti érdekekért is, amelyek szolgálata minden egyes polgárnak, főképpen pedig a sajtónak szent kötelessége.

Még egyszer kérjük közönségünket, álljon mellénk ebben a munkában, hogy sikerrel dolgozhassunk a jövőben is azokért az eszményekért, amelyeket a *Sümeg és Vidéke* lobogójára irtunk.

Az előfizetés ára marad a régi, egész évre 8, félévre 4, negyedévre 2 K. Jegyzők és tanítók feleáron rendelhetik meg lapunkat.

Tisztelettel

a Sümeg és Vidéke szerkesztősége és kiadóhivatala.

— **Lapunk legközelebbi száma 1909 január 3-ikán jelenik meg.**

Baldog karácsonyi és új évi ünnepet!

H I R E K.

Örömhangok.

Édes hangok, . . . szent harangok
A templomba hívogattok?

Ünnepi hang . . . ünneplő sziv . . .
Harangzúgás templomba hív??

— Szent éjszaka! Boldog éjjel,
Imára hívsz intéssel?

Szent Szülötted éjszakáján:
A bűnös is megtér talán . . .

Boldog érzés! . . . Szent kegyelet
Melegíti a szíveket,

Kis fiaink imájára,
Szívünk őszinte szavára:
Vigasztald Iájó lelkünket!

Tekints reánk kis Jézuskánk,
Hallgasd meg őszinte imánk.

Szeretetet, békét hoztál,
Bűnös népet megváltottál:

Szent éjszakád ünnepén hát,
Jóságodért zengjünk hálat!
Hálaének szálljon égbe . . .
Mennyei trónod elebe!!

Karácsonyest . . . boldog este! . . .
Királyi születése

Halmozott el dicsőséggel.
Örömeink zengjen tehát,
S ártatlan gyermek imáját:
Rossz emberek ne zavarják!

Hegedűs A. Elek.

— **A Kisfaludy Kaszinó közgyűlése.**
A sümegi Kisfaludy Kaszinó 68-ik évi rendes közgyűlését december 20-án délután 3 órakor tartotta Lukonich Gábor dr. vezetésével. Az elnök megnyitja és a mult gyűlés jegyzőkönyvének felolvasása után az elnök a gyűlés jegyzőkönyvének hitelesítésére *Sólyom Tivadar és Sümegi Tivadar* tagokat kérte föl. Ezután a kiküldött számvizsgáló-bizottság nevében *Sümegi Tivadar* jelentette, hogy a kaszinó 1908-iki bevétel 3048 K 52 f, kiadása 648 K 36 f volt, vagyona 2348 K 67 f. A Kaszinó kezelésében levő Kisfaludy szobor alap bevétel 1248 K 56 f, kiadása 2 K volt, tehát az alap 1246 K 56 f. A számadások teljes rendben voltak, mire a közgyűlés *Eitner Jenő* pénztárosnak a fölmentést köszönetének kifejezésével megadta. *Talabér Lajos* könyvtáros jelentése szerinti a könyvtárban 868 kötet könyv van, ezt a gyűlés tudomásul vette. Ezután az elnök rövid visszapillantást vetett a lefolyt évre s mély részvétellel emlékezett meg *Kalcic Iván* és *Takács Gyula* tagok elhunytáról. A gyűlés megilletődve fogadta a kegyeletes szavakat s az elhunyt tagok emlékeit jegyzőkönyvében megörökítette. Mivel a tisztikar és a választmányi tagok megbízása lejárt, az elnök megköszönte a bizalmat s maga és tisztársai nevében lemondott. A választást *Mojzer József* körelnök vezetésével *Szily Ferenc dr.*, *Kassay Győző dr.*, *Lázár József* és *Havas József* bizalmi férfiak közreműködésével tükös szavazással ejtették meg. Újra az eddigieket választották meg. Elnök *Lukonich Gábor dr.*, alelnök *Kellemen Károly dr.*, jegyző *Berczelly Kálmán dr.*, ügyész *Fürst János dr.*, pénztáros *Eitner Jenő*, háznagy *Krisztinkovics József*, könyvtáros *Talabér Lajos* és *Havas József*. A lapok megrendelése és elárverezése után *Éles Károly* indítványára a Kaszinó a Zalavármegyei Közművelődési Egyesület-be tagul lépett be évi 10 koronával. *Lukonich Gábor dr.* ezután nagyjelentőségű indítványt terjesztett elő. Ismertette a mostani Kisfaludy szobrok létrejöttét, kifejtette, hogy a mostani belvárosi szobor ma már éppen nem felel meg Kisfaludy halhatatlan emlékének, azért ajánlotta, hogy egy méltó szobor megteremtésére kezdje meg a Kaszinó a munkálatait. E végre a mostani szobor-alapot adja oda a költségekre, s szavazzon meg 300 koronát a Kaszinó pénzből s a választmányt bizza meg a szükséges tenni-valókkal. A gyűlés az indítványt élénk helyesléssel elfogadta s az alapot azzal a fenntartással szavazta meg, hogy belőle a mostani két szobor fenntartása továbbra is kötelező marad. Ezután a gyűlés az elnök lelkes elmozdításával befejezést nyert.

— **A sorozó bizottságok elnökei.**
Zalavármegye törvényhatósági bizottsága mult héten tartott közgyűlésén jelölte ki az 1909. évi sorozó bizottságok polgári elnökeit. A zalaegerszegi járási és városi sorozó bizottság elnöke *Arany Lajos* alispán; — a zala-szentgróti sorozó járásban *Hayden Sándor*; — a sümegi sorozó járásban ifj. *Tarányi Ferenc dr.*; — a tapolcai sorozó járásban báró *Puttner Győző*; — a balatonfüredi sorozó járásban *Csemez Pál*; — a keszthelyi sorozó járásban *Dezsényi Árpád dr.*; — a nagykanizsai sorozó járásban *Hertelendy Béla*; — a letenyői sorozó járásban *Tripanmer Rezső dr.*; — a perlaki sorozó járásban *Zakál Lajos dr.*; — a csáktornyai sorozó járásban *Tóth István*; — az alsólendvai sorozó járásban *Hajós Mihály*; — a novai sorozó járásban *Stádel János*.

Hálatozás. Özv. *Schmidt Ferencné*, néhai *Schmidt Ferenc* volt püspöki főerdész felesége hosszú betegség után f. hó 21-én meghalt. A boldogult úrnő Sümeg legidősebb asszonya volt. 92 évet élt. 23-án d. u. 3 órakor temették el nagy részvét mellett. Haláláról a következő gyászjelentést kaptuk: Alulírottak az összes rokonság nevében a legmélyebb fájdalommal jelentik a forrón szeretettel testvér, anya, nagyanya és dedánya özv. *Schmidt Ferencné* szül. Főkövy Anna folyó hó 21-én délelőtt 10 órakor életének 92-ik évében hosszas szenvedés és a halotti szentségek ajtatás levétele után történt gyászszos elhunytát. A kedves halott hült telmei

folyó hó 23-án d. u. 3 órakor fognak a sümegi r. kat. temetőben örök nyugalomra helyeztetni. A szentmise-áldozat f. hó 23-án reggel 9 órakor fog a sümegi plebánia templomban az Úrnak bemutatni. Sümeg 1908 december 21-én. Áldás és béke lengjen drága hamvain! Ozv. Tóth Jánosné Főkővy Szidónia testvére. — Schmidt Ignác, Schmidt Karolin férj. Putzer Antalné, Schmidt Ferenc, Schmidt Lajos gyermekei. — Putzer Antai vője. — Schmidt Ignác, Ungár Oktávia, Schmidt Ferencné, Mojzer Zsófia, Schmidt Lajosné, Banvert Mariska menyei. — Mojzer Mariska, Mojzer Károly. — Schmidt Erzsike férj. Kérc Ferencné, Schmidt Emma, Schmidt Aranka. — Pogány Antal, Putzer Sarolta férj. Horváth Antalné, Putzer Margit férj. Tichy Aladárné, Pogány György; — Schmidt Ödön, Imre, Dezső; — Schmidt Erzsike, Lajos, Mariska; — Schmidt Feri unokái — Horváth Mariska; — Putzer Bözsike, Micike, Lajoska, Ferike, Jenőke; — Tichy Aladár, Margit; — Pogány Bandi, Ferike; Kurc Erzsike, Ferike dédunokái.

— **Szolgabírói berendelés.** A főispán Kiss Dezső dr. tb. szolgabírói, kisegítő munkaköröként a zalaegerszegi főszolgabíróhivatáshoz rendelte be szolgálatára, a Balatonfüredre helyettesített Langer István helyére.

— **Megyebizottsági tag választása.** Bárdi Ferenc dr. szombathelyi közjegyző, aki Sümegben megyebizottsági tag volt úszteről lemondott. Helyét folyó hó 30-án töltik be. Szavazhatnak azok, akik országgyűlési képviselő választására is jogosultak. A választás reggel 9 órakor kezdődik s délután 4 óráig tart. Egyedüli jelölt ez ideig Szűcs Zsigmond. Benne városunk méltó képviselőt nyerne aki függetlenségével, intelligenciájával és összeköttetésével kellőképpen tudná szolgálni városunk érdekeit.

— **Nagy idők tanúja.** Hullnak, hullnak a 48-as ragyogó idők bajnokai. Sümegben is megkevesbedett ismét eggyel a számuk. Kosár József, aki mint tizedes végül küzdött a szabadságharcot, hosszú szenvedés után folyó hó 21-én 80 éves korában meghalt. Az öreg honvéd nagy kegyelettel őrizte lelkében a nagy napok emlékeit. Március 15-ike igazi örömmünnepe volt s hosszú versezetekben dicsőítette szabadságharcunkat és annak nagy alakjait. Folyó hó 22-én nagy részvéttel kísérték ki az örök nyugalom helyére. A nagyszámú gyászoló közönség soraiban ott voltak 48-as bajtársai is, akik mélyen meghatva álltak körül a sirt, amely társukat magába fogadta. Nyugodjék békével!

— **A kisdedek karácsonya.** A sümegi jótékony nőegylet jószívű hölgyeinek áldott lelke minden év karácsonyára lekéri a Jézuskát a helybeli kisdedovába, hogy lepyen nekik kedves karácsonyuk, édes boldog ünnepe. Az idén az ünnepe december 23-án délután volt. Sok sok kisdéd és több érdeklődő szülő jelent meg, a nőegyletet *Kellemen* Károlyné és *Solyomy* Tivadarné képviselték. A kisdedek üdvözlő dala után *Bánfi* Alajos üdvözölte melegen a megjelent hölgyeket, azután az apróságok nótáztak, csengő-bongó versikéket szavaltak. Egyszerre csak kitárult a szomszédzsoba ajtaja s betódult az apró nép, nagy bámulattal állva körül a csillogó dúsan rakott karácsonyfát. Megint nóta és vers, majd kiosztották az ajándékot s a kisdedek szívbéli édes érzéssel vonultak haza.

— **Köszönet.** A helybeli kisdedovó karácsonyfájára adakoztak: a helybeli takarékpénztár 60 koronát (előbbi számunkban tévesen volt 30 K.) Németh János 10, Hettyey Endre 5 K, Hladny Jánosné 3 K Geiger Jánosné, Zob Gyuláné, Vid Lajosné, Sümegi Tivadarné 2-2 K, Bódis Ignác, Csígy Mária, Vendel Jánosné 1-1 K, Pap Józsefné 60 f, Capary Boldizsárné, Wirth Jakabné 30—30 f, összesen 90 K 20 fillér. A kiosztott ajándék 97 K 82 fillérbe került, a hiányzó 7 K 62 fillért a nőegylet pénztára fődözte. A karácsonyfa díszítésére különféle cikkeket adtak meg! Bánfi Alajosné, Barkóczy Károlyné, Eitner Jenőné, Eitner

Margit, Erek Istvánné, Füzik Gyuláné, Horvát Gáborné, Jenvay Gézáné drné, Jung Gyuláné, Kijácz Gyuláné, Márkus Ignác, Mojzer Józsefné, Németh Lajosné, Orbán Lajosné, Schmidt Pálné, Scholtz Károlyné, Süveg Jánosné, Sümegi Tivadarné, Solyomy Tivadarné, Szűcs Pálné, Pantzer Gusztávné, Vendel Jánosné. A szives adakozók fogadják mind a jótékony nőegyletet, mind a kisdedek nevében hálás köszönetemet. Kellemen Károlyné drné, a jótékony nőegylet elnöke.

— **Ramassetter Vince emlékezete.** A Ramassetter szobor bizottsága írásban is megakartja örökíteni a Ramassetter-szobor emlékezetét, a szobor megteremtésének mozzanatait és a leleplezés lélekemelő szép ünnepeit. Ezért megbízta a bizottság jegyzőjét, *Éles* Károlyt, hogy a szobor történetét írja meg. Lapunk szerkesztője megfelelt a megbízásnak s a munka e héten megjelent. (A késedelmet az elszámolás okozta.) A füzet tartalma: *Lukovich* Gábor dr.: *Előszó. Nőgrádi Jenő dr.: A két szobor (vers.) Lukovich* Gábor dr.: *Ramassetter emlékezete.* Továbbá közlemények: *A szobor története, Ramassetter* (Istók János szoborműve, írta Kritisz). *Az utolsó gyűlés. A szoborbizottság elszámolása. A temetőben. Ramassetter végrendeletéből. Nóták Ramassetterről.* A füzetet lapunk nyomdája kiváló műveléssel állította ki. A füzetet három kép: Ramassetter főalakja Istók János szobrán, *Ramassetter Vince és nejeinek arcképe* díszíti.

— **A balatonvidéki vasutról.** A balatoni vasút munkálatai serényen haladnak. Tíz hónap alatt — egymillióöttszázötvenezer köbméter földmozgósítást (kiemelést és feltöltést) kellett végezni, hogy a vágány lerakható legyen. El kellett készíteni a 139 kilométer hosszú vonalon 300 vizeszűrt és hidat, utóbbiak között van a 28 méter hosszú viaszprémi viadukt s a 26 méter hosszú szabadbattyányi rácsos tartós hid, hat nagyméretű boltozott hid; elkészült az akaratyái 95-0 méter hosszú alagút, a külső orozatok kivételével. — három hatalmas támasztófal, amelyhez hateráz köbméter követ használtak föl. A vágányok lerakása annyira haladt, — hogy Börgönd Akarattya pusztá, Veszprém-Arács, Tapolca-Tihany-Aszófő között, tehát mintegy 212 kilométeren rendes anyagvonat közlekedik s reménylik, hogy a hiányzó 27 kilométeren a vágányt még ez év folyamán lerakják. A vonalat már távolról jelzik a táviró- és telefonvezetékek oszlopai s az őrházak, állomás épületek élénk piros tetői. Az épületek külső teljes elkészítését a szokatlanul korán beállott tél megakasztotta s ez kora tavasszal fog megtörténni, de a belső munkák és berendezések a télen át elkészülnek s így a vonatszemélyzet március hó végén elfoglalhatja lakásait. A 33 állomáson és megállóhelyen most a vágány és váltó biztosító berendezések készülnek. A felsorolt nagy méretű munkákhoz eddig két és félmillió munkánapszám és hatvanötezer különféle jármű volt szükséges.

— **A tulipánszövetség Zalaegerszegen.** A Tulipánszövetség Magyar Védő Egyesület zalaegerszegi fiókjá folyó évi december hó 18-án tartott választmányi ülését, amelyen magáévá tette a központ leiratában foglaltakat és pedig: 1. A kereskedőknek tulipánvédő tablával leendő ellátását, amiket ők közvetlenül az egylettől kérhetnek. 2. A középiskolai tornaversenyek alkalmával szükséges tornaruhák beszerzésére az iskola igazgatókkal magyar beszerzési források közlése és egyben felkérése arra, hogy tisztán magyar gyártmányt vásároljanak. 3. A középiskolai igazgatók felkérése, hogy az ifjúság körében sorompó-egyesületek alakíttassanak, amelyek feladata leendő hazai termékek pártolása. 4. A kereskedők felszólítása, hogy Budapest tartandó tavaszi vásáron minél több hazai gyártmányt mutassanak be s ez alkalomra kedvező menetjegy kieszközölése iránt a központ megkeresése. Elhatározta a választmány egy tulipán naptárnak a készítését is, amelyben kivált a kereskedőkre nézve fontos adatok és a megyei magyar ipart for-

galomba hozó kereskedők névjegyzéke, foglaltatnának, amelynek ára 20—30 fillér lenne. A gyűlésen részt vett *Battyányi* Pál gróf főispán is, a zalaegerszegi Tulipán szövetséget védőegylet elnöke.

— **A Petőfi-sorsjáték ajándéka.** Már a jövő héten megjelenik a Petőfi Társaság kiadásában az a díszmű (Petőfi összes költeményei), amelyet a Társaság ajándékol ad azoknak, akik 40 db sorsjegyet vesznek vagy ismerőseik közt elhelyeznek. A díszes vászonkötésű munka bolti ára 20 korona.

— **A megyei pénzek elhelyezése.** Zalaegerszegi törvényhatóságának december tizenegyedik közgyűlésén került tárgyalásra az árvapénzeknek és megyei alapoknak a megye területén működő pénzüzeteknél történendő elhelyezése. A megyebeli intézetek jogos és érthető érdeklődéssel várták a határozatot, mely azonban végleges formában nem következett be. A döntő határozatot a februári közgyűlés fogja meghozni. A vármegye törvényhatósága Udvardy Vince indítványára a szeptemberi közgyűlésen kimondotta, hogy a Központi Hitelszövetkezetnél levő betét az árvapénztári és megyei alapokat haza hozza és a megyei intézeteknél helyezi el. Ekkor azonnal megkezdődött az ügy tanulmányozása. Nagykanizsa és Zalaegerszeg r. t. város pénzüzetei a polgármesterek útján, a többi intézetek az egyes járások, főszolgabírói útján megkerestek, hogy miként vélik a megyei pénzek elhelyezését, illetőleg felosztását. Ugyanekkor felszólítást nyertek együttes kamattal ajánlat megtételére. A kamattal ajánlatokban meglehetősen nagy eltérés mutatkozott. A legkisebb 4 percent, míg a legnagyobb 5 $\frac{1}{2}$ on felül volt. Abban megegyezett az összes vélemény, hogy az egyes intézetek csak saját tőkájük arányában kaphatnak betétet. Ez nagyon természetes is, hisz ezt tartják a szakemberek fontosnak az intézet bonitásának megítélésénél. Felmerült amaz óhaj is, hogy az intézetek a betét egy részét értékpapírral fedezzék, mely papírok a megye pénztáránál teendőek le. Ekkor úgy kívánták, hogy az értékpapírt fedezet nagyságát az illető intézet betétkamattal ajánlata szerint határozzák meg. Schwarz Adolf dr. törvényhatósági bizottsági tag felszólalásában kimutatta a eme terv helytelenségét. Indítványára kimondták, hogy az egyes intézetek a rájuk eső betétnek ötven százalékat fedezzék értékpapírokkal. Elek Ernő (Nagykanizsa), mert a központi hitelszövetkezet 50 százalékos óvadék nyújtása mellett is 4 $\frac{1}{10}$ on ad, a pénzüzeteknél is 4 $\frac{1}{10}$ on kamatozást kíván, amit szintén elfogadott a gyűlés. A betétek felosztási tervét, a fedezet mikéntjét és egyéb ezzel összefüggő ügyeket a legközelebbi közgyűlés fogja tárgyalni.

— **A második aszfalt.** Lapunk múlt számában jeleztük az első aszfalt gyalogjárót ott az állami iskola előtt. Jőformán meg sem száradt az első, nyomon követte a második. A héten a Darnay-múzeumnak a Kossuth és a Ramassetter utcába nyúló gyalogjáróját aszfaltozták ki. A két példa talán több követőre is talál.

— **Vásár.** A kereskedelmi miniszter megengedte, hogy *Baksa*-községében évenként Boldogasszony napja után való háttón helypénzszedéssel egybekötött kirakodó és állatvásárt tarthassanak.

— **A szegény vakok karácsonya.** Nagy a földi nyomor, az emberek ezrei különböző körülmények között nyújtják felénk kezüket, alamizsnát, segédelmet kérve. E számtalan szerencsétlenek között azonban legszánandóbbak azok, kik megfosztva a látás gyönyöreitől, még koldulni sem lehetnek látó embertársaik segédleme nélkül; pedig gyakran nemcsak a saját, de többtagú családjuk kenyeréért kellene könyörögniök. E vak embertársaink érdekében, kiknek száma hazánkban a 18000 et meghaladja, fordul a Vakokat Gyámoltó Orsz. egyesület a nagyközönséghez, hogy csak egy percig képzelje magát az örökös sötétségbe, mindenkorra megfosztva a természet szépségeinek szemlélésétől, bizonyonlag segítségére

lesz szegény vak embertársainknak. Most, a mikor a tél zordsága a szegény vakokra kétszeresen nehezedik, azt a kérelmet intézi a nemesszívű emberbarátokhoz, kegyeskedjenek adományukkal nagylelkűen hozzájárulni ahhoz, hogy a szegény vakok közt tüzelő és élelmiszert oszthassunk szét, hogy a vak gyermekeket és a felnőt vakok látó gyermekeit felruházhassuk és a szegény teremtéseknek a közelgő szent karácsony napján örömet szerezhessünk. A szenvedők nevében előterjesztett kérelmünkre az adakozók küldjék adományait Budapest, VII. Hungária körút 16. szám alá.

— **A közügy javára.** Annyi mindenféle dolguk van ma már a falusi bírának hogy tegalább is egy esztendői tanfolyamot kellene végezniök, mielőtt a közbizalmat elfogadják. Igyekeznek is a bírói méltóságtól menekülni minden gazda, mert a tisztég rengeteg idejét veszi igénybe és sohasem tudja: hol téved el a törvények és rendeletek utvesztőjében. Vasvármegye alispánja a községbírák részére kis kátét állított össze, amelyben a tudnivalókat röviden összefoglalták.

— **Vasut ügy.** Nagykanizsa és Alsó-lendva között vasutat építenek. A vasut a megye egyik legelhagyottabb részét: a letenyei járást érinti. Az előmunkálatokat befejezik s a közigazgatási bejárás január második felében lesz. A szükséges összeg együtt van. Az építést márciusban megkezdik.

— **A Balatonvidéki vasut díjszabása.** Az épülő balatonvidéki vasut személyné díjszabásáról dr. Óvári Ferenc, a Balaton Szövetség elnöke memorandumot dolgozott ki, melyet a megyei közigazgatási bizottság elfogadott. A memorandum hangsúlyozza, hogy a Balatonkúttól csak olcsó viteldíjak mellett fejlődhetik. Ezért kéri, hogy a kormány olcsó menetjegyeket és fűzetjegyeket adjon ki. Kéri továbbá a különleges úriszlikai terület számára a félúru menetjegyeket. A memorandum igen derekas tanulmány eredménye.

— **Ártézi kút.** Keszthelyen ártézi kútát fúrják. A múlt héten 78 m 38 cm mélyen jártak.

— **Pásztorjáték.** A prágai rom. kath. ifjúsági egyesület pásztorjátékot ad elő karácsony előestéjén és vasárnap (27-én.) Szinre kerül a Bettehemi bakter. A tízta jóvődelmet az egyesület könyvtára részére fordítják.

— **Legelőik fölőszítása.** A földművelésügyi miniszter kimondotta, hogy a községi tulajdonú képező legelőik is — épügy, mint a közbirtokosságiak — csak a földművelésügyi miniszter engedélyével oszthatók fel.

— **Az új lakásbérosztályok.** A hivatalos lap december 22-iki száma közli Wekerle Sándor miniszterelnök rendeletét az új lakásbérosztályokról. Eszerint Zalamegyében az első helyet Csáktornya és Zalaegerszeg foglalja el, ezek a IV. osztályba tartoznak. Az V-ikbe Alsó-lendva, Keszthely, Nagykanizsa és Tapolca, a VI-ikba Letenye és Pácsz tartozik. Sümeg a VII-ik osztályba került. Erre még visszatérünk.

— **A megyei távbeszélő ügye.** A megyei távbeszélő hálózat, amely bennünket sümegieket is közelről érdekel, aligha épül meg a jövő évben. A törvényhatósági bizottság ugyanis azzal a kérelemmel fordult a belügyminiszterhez, hogy a hálózat építési költségeit, továbbá a vármegyei hivatalokat a postahivatalokkal összekötő hálózat költségeit, valamint a vármegyei hivatalok távbeszélő állomásainak felszerelési költségeit felerészben segélyképp adományozza, a kereskedelmi minisztert pedig arra kérte, hogy a fentartási költségeknek és előfizetési díjaknak a törvényhatóság közötti alapjából való fődőzését engedélyezze. A belügyminiszter azonban a segélyt csak a jövő évre helyezte kilátásba s a kereskedelmi miniszter az alap igénybevételéhez csak elvben járul hozzá, miután a távbeszélő hálózat kiépítésének költségei még biztosítva nincsenek.

— **Állami végrehajtók uniformisban.** Arról van szó, hogy a pénzügyminiszterium

az egyenruhába bujást a vidéki állami végrehajtókra is akarja terjeszteni. Végrehajtói körökben azonban ez a terv, igen természetesen, nem valami nagy lelkesedéssel találkozott, mert, mert az állami végrehajtók — egész helyesen — úgy vélekednek, hogy a végrehajtó mesterség ez ideig sem tartozott a legrokonszenvesebb foglalkozások közé és ha már hivatalos működésük közben el is kellett szenvedniök az állásukkal járó görbe tekinteteket, a magánérinkezésben a legkevésbé sem hajlandók a dobpergással való összefüggésüket szembeülvővé tenni. Ezért most országos mozgalmat indítanak az egyenruhásítási terv és a sárgarezes bizonytalan védelmet nyújtó fringia ellen.

— **Akik Amerikába házasodnak.** A kivándorlás a családi élet viszonyainak sok változását vonta maga után. Felszedelőzködtek az emberek, megalapított családok maradnak el lsten nevében s a huzavonából nem egyszer sőtét regények fejlődnek, vagyoni viszálykodások pedig sűrűn fordulnak elő, mert itthon mással állott össze az aszszony, gondolván, hogy itt hagyta az ura, a kint lakó ember is kötött házasságot, senki sem tartotta számon a családi ügyeket. Most e zavarok elkerülése végett a belügyminiszter rendeletet adott ki, hogy a külföldön élő magyrok családi viszonyaiban beálló változások, amint az idegen hatóságtól erről értesítés jön, vezetessenek be az illető anyakönyvébe.

— **A Házi orvos című népszerű egészségügyi folyóirat** most megjelent, 36 oldalra terjedő karácsonyi száma egész sorozatát hozza az általános higienia körépe vágó közérdekű és tanulságos cikkeknél. Így Preisich Kornél dr. egyetemi tanár, korházi főorvosnak a Vörhenyjárványról, Kovács Aladár dr. dr. a Tüdőbetegségeket gondozó intézetekről, Schwarcz Gusztávnak a postai alkalmazottak egészségügyi viszonyairól, Kemény Ignác dr. törzsorvosnak a gyermekek némi felvilágosításáról stb. stb. irt nagyérdekű értekezési, nem különben Abádi Imre tárcája »Emberrel között«, Gyulai György Károly tanár, közegészségi író tanulságos cikkei, Luigi Borzetti dr. olasz orvosnak a »Félesleges vakbél« címen irt pompás karcolatja, továbbá a nagyszámú különösen tanulságos »Apróságok« igazán érdekessé teszik a mindjobban-jobban terjedő lapot, melyet mi is melegen ajánlunk olvasóink b. figyelmébe annál is inkább, mivel a lap előfizetési ára egy évre 2 K 40 fillér, tehát olyan csekély összeg, melyet a szerényebb vagyoni viszonyok között élő ember is könnyen nélkülözhet és amely sehogysem áll arányban a lap gazdag szellemi tartalmával. A »házi orvos« szerkesztősége és kiadóhivatala: Budapest, VI., Andrassy ut 27 sz. a. van, ahová az előfizetések beküldendők.

— **A kadarkuti elüljárók.** Mikor Gödöllőt ajándékként megvásárolta a nemzet uralkodónknak, a kadarkuti elüljáróság husz aranyat szavazott meg erre. A jó kadarkutiaknak azonban nem volt pénzük. Mikor a kaposvári főviro már harmadszor szólította fel az elüljáróságot, hogy a megajánlott husz aranyat fizessék be, ment az egész elüljáróság kisbíróstul, bakterestül együtt a főbíróhoz. Az elüljáróság feje, a községbíró, nagy diktio kíséretében adta elő a főbírónak, hogy sajnos, pénze nincs a községnek, eljött tehát az egész elüljáróság a megajánlott husz aranyat — leülni.

— **Dzsiu-dzsicumester Nagykanizsán.** Alacsony természetű, borotvált képű fiatal ember kéltett feltűnést Nagykanizsán azzal a nevezetességgel, hogy a karja vastagabb, mint más embernek a dereka. A derék legényt S. Sumakoffnak hívják és foglalkozásra nézve a japán dzsiu-dzsiu mestere. A dzsiu-dzsiu tudvalevőleg azoknak az ügyes fogásoknak a tudománya, melyekkel egy gyenge ember is ártalmatlanná tehet két erőset. Akit a mester könnyökön, fültövéen, nyakán, vagy gyomrán ügyesen eltalál, az menten kezes bárányává válik és orvoson s kórházon kívül nem kíván egyebet. Erre a praktikus tudományra tehát elsősorban a rendőröknek van szükség.

ségük. A mester ajánlatot tett a városnak, hogy a rendőrlégénységet alaposan kiképezi.

— **Megtörtént.** Nem nagy szerencsével játszott alsóst egy úr a kávéházban. A kibice, egy notorikus csalónak, ki a gazzágai révén is híres volt, a fia folyton belebeszélte. A sok figyelmeztetés mivel nem használt — pofonvágta. Nosza futott a fia (a Maxi) az apjiért. Az apa mint az örült, ki letépte láncát, vágatott árkou bokron keresztül — a kávéházba.

— Ki bántotta az én fiam?

— Én, szólt az úr, ha nem tetszik tegyen róla.

— Ha jót akar vigyázzon, mert az én fiam úr! szólt az öreg.

— Engem fenyeget — pattant fel az úr — maga híres svindler, maga Berelebbaj, ki a parasztnak nemcsak a bőrét húzta le, hanem a háját is. A maga pénze is büzik a sok szennytól, pirosodik a sok szegény ember vérével.

— Erre az öreget is felpofozta.

— Gyere Maxi menjünk haza, mondja az öreg, ez az úr egy goromba fráter.

— **A polgár a takarékpénztárban.** Megáll egy magyar egyik helybeli takarékpénztár rácsa előtt. A pénztáros odaszól hozzá:

— Mi tetszik?

Kigyelmed örzi a pénzt?

— Én. Mit keres?

Hát szeretném tudni, jól állnak-e az urak? Nem bukik-e meg a takaréki?

— Nem. De mi köze ehhez kendnek?

— Nekem? Hát kérem kölcsön szeretnék venni nyolcszáz pengőt.

Felelős szerkesztő: Éles Károly.

Laptulajdonos és kiadó: Horvát Gábor.

Vérszegénység

ellensúlyozásául tessék SCOTT-féle Emulsiót használni, amely a vért gazdagítja és a test husát szilárdá és egészségessé teszi.

A SCOTT-féle Emulsió

Az Emulsió vásárlásánál a SCOTT-féle ódszer vedjéjét — a halász — kérték figyelembe ve. ut.

egyaránt hatásos fiatalnak és öregnek. A gyors javulás meglep és kielégít.

Próbálják meg

és meg fognak erről győződni, mint ahogy ezren és ezren győződtek meg róla az utolsó 32. év lefolyása alatt.

Egy eredeti üveg ára 250 K.

Kapható minden gyógytárban.

Lakasok, gazdasági épületek

fedésére szolgáló vízathatlan

kátrányos fedőlemezt,

kátrányos pépszalagot és

kátrányt állandóan raktáron tart

és a legolcsóbban árusít

Würzburger Jakob, Sümeg.

Újévi képeslapok dús választékban kaphatók Horvát Gabornál Sümegen.

Szükségleteinket a következő kereskedőknél és iparosoknál szerezzük be:

BAZSÓ SÁNDOR és FIA kovács és kocsigyártók. Árpád-u.

GORSOS JENŐ úri és női cipész. Kész úri és női cipők. Kossuth-ucca

BERETZKY GYULA fűszer-, liszt- és üvegáru-kereskedése.

BÓDIS IGNÁC épület- és butorasztalos Széchenyi-u.

BÖHM PÁL kézmű-, divatáru kereskedése és vászon gyári raktára. Kossuth Lajos-u.

CSIZMAZIA ISTVÁN vas- és fűszerkereskedése. Gazdasági magvak Gazdasági gépek Kisfaludy-Szállóval szemben.

DARNAY KÁLMÁN vas- és fűszerkereskedő Gazdasági gépek raktára. Régiségtár.

FISCHER MÓR ecetszesz-, konyak- és likörgyáros, pálinkanagykereskedő. Mosó-u.

GRÜNFELD J. úri szabó üzlete és kész férfi ruharaktár, Sümegen.

HORVÁTH LAJOS borbély és fodrász Kossuth Lajos-ucca.

Id. HORVÁTH JÓZSEF úri és női cipész. Kossuth Lajos ucca. (Balasits-féle ház)

HULLAY LAJOS építőmester. Árpád-ucca 454 sz.

JANKÓ ÁRPÁD úri és női cipők. Márkus-féle Áruház mellett.

IOÓS ANTAL borbély és fodrász. Kossuth Lajos-ucca. Épstein ház.

KELL JENŐ bérkőcsitulajdonos és vendéglős. Mihályfai ucca 82. sz.

KLAFFL LAJOS épület- és butorasztalos. Temetkezési vállalkozó. Nagy koporsó-raktár.

KLEIN MÓR pék üzlete. Hazai sörök raktára.

OHN TESTVÉREK vaskereskedése, gépraktár. Kossuth Lajos-ucca.

KOVÁCS VILMOS vegyeskereskedő és korcsmáros. Mihályfai-ucca.

KORBÉLY FERENC sütő üzlete. Árpád-ucca 287. sz.

KOVACS ZSIGMOND borbély és fodrász

LÓWY NÖVÉREK női ruha varróterme Deák Ferenc ucca.

MAUTHNER SAMU vegyeskereskedő. Keszthelyi-ucca.

MÁRKUS SALAMON FIA áruháza. Kossuth Lajos-ucca.

MESTERHÁZY SÁNDOR vendéglős a Kisfaludy-szálló tulajdonosa.

MÉSZÁROS SÁNDOR hentes. Kossuth Lajos-ucca.

ORBÁN ISTVÁN kávéháza. Kossuth-ucca

PAULINYI JÓZSEF lisztkereskedése, gabonacsere. Flórián-tér és Árpád-ucca sarkán.

PENTZ MIHÁLY kőfaragómester, nagy sírkőraktár. Árpád-ucca.

ROTHSCHILD SÁNDOR épületfa- és deszkakereskedő Rendeke-ucca.

SCHNITZLER SAROLTA kézimunka üzlete és harisnyakötődéje. Kossuth-ucca.

SCHRÖDER JÓZSEF vasuti vendéglős. SKALÁK MIHÁLY vendéglős, Árpád-ucca.

SZIJÁRTÓ GYORGY templom-, szoba- és cimfestő. A plébánia templom mellett.

SZELESTEY GÉZA beszálló vendéglője az Arany-báránynál.

TASCHEK JÁNOS építőmester és vállalkozó. Váralja utca 35 szám. Major festő-féle ház.

TÓTH GYULA férfi- és gyermekruha raktára, Flórián-tér.

WÜRZBURGER JAKAB vegyes, porcellán- és üvegáru nagykereskedése

Nyavalyatörés!

Ki nyavalyatörés, görcs és más ideges állapotban szenved, kéljen iratot, ingyen és bérmentve kapható a **szabd. hatyu-gyógyszertár** által Majna-Frankfurt.

Értesítés.

A sümegi népbank 1909. évi január elején XXXVII-ik törzsbetűi osztályát az alapszabályok értelmében megnyitja. Egy törzsbetűt **hetenkint 50 fillér.**

A törzsbetűk által felveendő kölcsönök után 6% kamat és 1% kezelési díj fizetendő.

A további feltételek az aláíráskor megmagyaráztatnak. Előjegyzések Sümegen január 1-től kezdve az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt történhetnek.

A Sümegi Népbank igazgatósága.

Szőlő-oltvány

és vesszőről nagy képes árjegyzéket **ingyen és bérmentve** küldöm meg, aki címét tudatja. Ezen könyvet még az is kérje, aki rendelni nem akar, mert sok hasznos tudnivalót tartalmaz.

Gyökerez oltványokból, **amerikai és európai sima és gyökerez vesszőkből, a világhírű Delaware-ből 1 1/2 millió készlet.**

Olcsó ár és pontos kiszolgálás. — Cim:

Szücs Sándor fia szőlőtelepe
Bihardioszeg.

**LEGJOBB MINŐSÉGŰ
HAZAI
GYÁRTMÁNYŰ
OKMÉNY, IRÓ ÉS
FOGALMI PAPIROK**

KAPHATÓK MINDEN JOBB
PAPÍRKERESKEDÉSSEN

Figyelem!

Szőlőoltványt, szőlővesszőt ne rendeljen addig, míg tőlem árjegyzéket nem kér! Gyökerez oltványok ezre 140 korona, Delaware ezre 100 korona.

Cim:

Szigyártó Nagy Mihály,
Felsőseged, Somogy megye.

Valódi orosz sárcipők. Utazó bőröndök.

Női angol plaidek, vadászgallérok, Haman cipők, vadász-kamaschnik, pénztárcák, uri-fehérneműek.

GUTTMANN ÉS NÁDOR

Szombathely, Legáth-palota

Telefon 288.

Telefon 288.

Kivánatra választékot küldünk.

Habig- és Borsalínó kalapok.

Magyar és angol keztük.

Valódi Jaeger-áruk.

Nyomatott Horvát Gábor gyorsajtóján Sümegen.

Szőlőoltvány, amerikai és hazai vesszőeladási hirdetemény.

A nagyméltóságú Földmivvelésügyi Minisztérium 60900/1896. számú szokványrendelete szerint válogatott első osztályú sima és gyökerez

Ripária-Portalis, Rupestris-Monticola és Vitus-Solonis

amerikai vadvessző, valamint ugyanily alanyokra nemesített, fenti rendeletnek mindenben megfelelő a legkiválóbb bor és csemege fajta

gyökerez, fas és zöldoltványok

ugyszintén hazai sima és gyökerez vesszők kerülnek nálunk ezen évben nagymennyiségben eladásra.

Badacsonyvidéki Szőlőtelep kezelősege, Tapolca, (a Balaton mellett).